

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Jørgen Aarø, 55 57 20 46

Vår dato
17.01.2016
Dykkar dato

Vår referanse
2016/10156 433.53
Dykkar referanse

Johannes Tyssebotn
5283 Fotlandsvåg

Avslag på søknad om nytt vald på gnr. 100 bnr. 1 og 2 i Osterøy kommune

Fylkesmannen i Hordaland stadfester Osterøy kommune sitt avslag på søknad om godkjenning av nytt vald på gnr. 100 bnr. 1 og 2. Eigedomen oppfyller ikkje kravet til minstearealet.

Vedtaket er heimla i hjorteviltforskrifta § 9 andre ledd, jf. §§ 6 og 8.

Vi viser til Osterøy kommune si oversending av klage datert 22. november 2016.

Bakgrunn

Vi legg til grunn at partane er kjende med saka og vi går difor berre gjennom dei mest relevante punkta.

Minst sidan 2014 har det vore usemje om jakta i vald 32, Vestre Kleppe på Osterøy. Dette er dokumentert gjennom korrespondanse sendt inn av advokatfirmaet Stiegler. Den 17. mars 2014 søkte Johannes Tyssebotn om å få godkjent gnr. 100 bnr. 1 og 2 som eige vald. Kommunen avviste søknaden og Johannes Tyssebotn klaga på vedtaket. Frå dette er det dokumentert ein prosess som resulterte i at advokatfirmaet Stiegler 5. november 2015 fremja ny søknad om godkjenning av vald på gnr. 100 bnr. 1 og 2, på vegne av Johannes Tyssebotn.

Den 30. mars 2016 fremja valdleiar i vald 32 søknad om endringar i valdet, der nokre nye eigedomar kom inn, medan gnr. 100 bnr. 1 og 2 gjekk ut. På dette tidspunktet låg det altså føre to valdsøknadar som, viss godkjente, ville resultert i at vald 32 blei delt i to.

Den 18. juli 2016 tildelte kommunen fellingsløyver til vald 32 utan å handsame dei to valdsøknadane og 22. juli same år fekk Fylkesmannen brev med spørsmål om uttale knytt til søknadane. Den 8. august sendte advokatfirmaet Stiegler klage på tildelinga til Fylkesmannen. Den 16. august vidaresendte vi klagen til kommunen, med melding om at vi som klageinstans ikkje kan uttale oss om søknadar som er til handsaming i kommunen.

Den 26. august 2016 fatta kommunen to vedtak der dei avslo søknaden frå Johannes Tyssebotn, medan endringane i vald 32 vart godkjente. Advokatfirmaet Stiegler klaga på

avslaget 13. september og vedtaket var til politisk handsaming i kommunen den 16. november. Vedtaket vart oppretthalde, og vi fekk denne klagen tilsendt 22. november 2016.

Avgrensing av vår sakshandsaming

Av vedlagte dokumentasjonen frå advokatfirmaet Stiegler ser vi at det har vore korrespondanse mellom klagar frå 2014 og fram til ny søknad med følgjebrev frå Stiegler vart fremja 5. november 2015. Fylkesmannen er klageinstans for kommunen sine enkeltvedtak etter hjorteviltforskrifta. Dette følgjer av hjorteviltforskrifta § 36, jf. forvaltingslova § 28. Vi tar stilling til klagen datert 13. september 2016, med relevante merknadar i klagen datert 8. august. Klagen gjeld avslaget datert 26. august 2016 på søknad om nytt vald på gnr. 100 bnr. 1 og 2. Prosessen fram til søknaden vart fremma er ikkje tema for denne klagehandsaminga.

Merknadar i klagen

Klagar meiner at sakshandsaminga er mangelfull, at ei rekke tilhøve ikkje er vurdert og at sakshandsamar ikkje har sørgja for opplysing av saka. Når vi legg til grunn vår avgrensing har vi notert følgjande merknadar til kommunens sakshandsaming:

- Klagar meiner at søknaden er handsama etter fristen, og skulle i realiteten vore handsama innan 15. juni 2014.
- Klagar meiner at kravet til minstearealet er oppfylt med arealet til gnr. 100 bnr. 1 og 2, og gnr. 88 bnr. 29.
- Klagar meiner at kommunen har gjort usaklig skilnad på klagar og medlemmane i vald 32.
- Klagar har store problem knytt til hjort på hans dyrka mark. Johannes Tyssebotn er einaste medlem av det gamle valdet som er gardbrukar, noko som må tas omsyn til.
- Klagar meiner at vedtaket er i strid med menneskerettigheitene jf. P.1-1, jf. praksis frå den europeiske menneskerettsdomstol (EMD): EMD-1994-25088 (Chassagnou), EMD-2004-2113 (Schneider) og EMD 2005-11811 (Nilsson). Klagar understreker at jaktretten er knytt til grunneigarretten og at det er ikkje grunnlag for å regulere denne bort.
- Klagar viser til dispensasjonsmoglegheita i viltlova § 16 tredje ledd.

Fylkesmannens vurdering

Ved vurdering av klager gjeld forvaltingslova. Vi kan stadfeste, endre eller oppheve kommunen sitt vedtak og sende det tilbake til kommunen for ny handsaming, jf. forvaltingslova § 34. I handsaminga vår kan vi ta omsyn til nye omstende og gå utanfor det som er grunnane for klagen. Ved vurderinga av omstende som er underlagt fritt skjøn skal vi legge vekt på omsynet til det kommunale sjølvstyret, jf. forvaltingslova § 34 tredje ledd. Vi handsamar saka etter hjorteviltforskrifta med heimel i viltlova.

Vilkåra for å handsame klagen er til stades. Advokatfirmaet Stiegler representerer Johannes Tyssebotn, som er part i saka, og klagen er sett fram innan tre veker etter at vedtaka vart fatta, jf. forvaltingslova §§ 28 og 29.

Søknaden er ikkje handsama innan fristen

Klagar meiner at søknaden skulle ha vore handsama innan 15. juni 2014. Etter det vi kan sjå frå vedlagt dokumentasjon har det vore ein prosess fram til endeleg søknad vart fremja 5. november 2015. Vi legg til grunn dette startpunktet for vår handsaming. Vedtaket vart først

fatta 26. august 2016. Før dette vedtaket vart fatta tildelte kommunen hjorteløyver til det gamle valdet, sjølv om det låg føre to valdsøknadar frå alle partane i det gamle valdet.

Etter § 11 i hjorteviltforskrifta skal kommunen handsame søknadar om godkjenning av nye vald eller endringar i eksisterande vald innan 15. juni. Vi meiner at kommunen har brukt unødvendig lang tid på å handsame søknaden. I tillegg var det ikkje grunnlag for å tildele løyver til vald 32 når det låg føre to nye valdsøknadar frå alle partane i valdet. Etter vår vurdering har dette bidrege til å skape ein uryddig prosess og er å rekne som sakshandsamingsfeil.

Oppfyller ikkje krav til minsteareal

Hovudgrunnen for avslaget er at gnr. 100 bnr. 1 og 2 ikkje oppfyller kravet til minsteareal i hjorteviltforskrifta § 9. Kommunen har vedtatt eit minsteareal på 500 daa for det aktuelle området. Kommunen viste i vedtaket til at skog og myrareal for gnr. 100 bnr. 1 og 2 er på 451,3 daa og dermed lågare enn kravet. I klagen er det vist til matrikkeldata som seier at gnr. 100 bnr. 1 og 2 er på 587 daa og tilleggsjord på gnr. 88 bnr. 29 er 115 daa, og dermed oppfyller valdet kravet. Det er òg vist til at gnr. 100 bnr. 1 og 2 vart registrert med 600 daa teljande areal då valdet vart godkjent 1995 og at dette har vore gjeldande sidan.

Hjorteviltforskrifta § 9 første ledd seier at vald skal vere samanhengande og ha ei avgrensing som gjer det eigna til jakt på hjort. Gnr. 88 bnr. 29 ligg 3 km frå gnr. 100 bnr. 1 og 2 og kan dermed ikkje inngå i valdet.

Hjorteviltforskrifta § 9 andre ledd seier at eit vald må omfatte teljande areal som minst utgjer minstearealet for den aktuelle arten. § 8 første ledd seier at kommunen som hovudregel skal rekne skogareal og myr under skoggrensa som teljande areal. Kommunen kan godkjenne andre arealtypar som teljande areal der desse er av stor betyding for den aktuelle arten.

Utgangspunktet er at gnr. 100 bnr. 1 og 2 har teljande areal under minstearealet i kommunen og tilfredsstiller difor ikkje krava til storleik i § 9 andre ledd. Sjølv om teljande areal vart vurdert annleis då valdet vart etablert i 1995, kan kommunen endre praksis når det er grunnlag for det. Kommunen har lagt vekt på at valdet vil bli lite og stride mot målsettinga om større og meir effektive vald. I klagehandsaminga skriv kommunen at dei i løpet av dei 10 siste åra ikkje har godkjent vald som er så små at dei har vore avhengige av å få godkjent anna areal som teljande areal. Dei skriv òg at dei er i gang med å rette opp manglar i gamle vald der andre arealtypar enn skog og myr vart godkjent som teljande areal for å få desse i tråd med ny praksis.

På grunnlag av dette meiner vi at avgjerda er innanfor kommunes skjønnsrom og vi vil ikkje overprøve denne vurderinga, jf. forvaltingslova § 34 andre ledd. Gnr. 100 bnr. 1 og 2 oppfyller ikkje kravet til minsteareal for vald i hjorteviltforskrifta § 9 andre ledd, jf. §§ 6 og 8.

Ikkje usakleg skilnadsbehandling

Klagar meiner at Johannes Tyssebotn er utsett for usakleg skilnadsbehandling gjennom vedtaka datert 26. august 2016. Resultatet av vedtaka var at Tyssebotn sin eigedom ikkje vart godkjent som eige vald, samstundes som kommunen godkjente endringane i vald 32. Det blir trekt fram at Tyssebotn er nekta jakt, sjølv om hjorten går på hans eigedom og gjer skade. Klagar har betydelege problem med hjort på dyrka mark. Johannes Tyssebotn er gardbrukar, i motsetnad til dei andre brukarane.

Likskapsprinsippet i forvaltinga inneber at like tilfelle skal handsamast likt, så lenge ikkje relevante omsyn grunngir skilnadsbehandlinga. Vald 32 oppfyller kravet til minsteareal, medan gnr. 100 bnr. 1 og 2 er avhengig av å få godkjent andre arealtypar enn skog og myr for å oppfylle kravet. Kommunen har grunngitt avgjerda og skriv at dei framover legg opp til ein annan praksis enn det som var vanleg tidlegare. Vår vurdering er at grunnlaget for dei to vedtaka er ulikt ettersom vald 32 oppfyller kravet til minstearealet, medan gnr. 100 bnr. 1 og 2 er for lite.

I klagen er det òg lagt vekt på at Johannes Tyssebotn er gardbrukar og dermed sterkare råka av skadar forårsaka av hjort på hans eigedom, samanlikna med brukarane i vald 32. Kommunen har ikkje vurdert eller vektlagt dette i sitt vedtak. Vi meiner at dette er mindre relevant i denne samanheng. Det er vist til at 15-20 dyr beitar på innmarka om sommaren, og uttak av eitt dyr på gnr. 100 bnr. 1 og 2 under hjortejakta vil ikkje påverke dette i nemneverdig grad. Der eigedomar er for små til å oppfylle kravet til minsteareal er det heilt vanleg praksis å søke valdssamarbeid med andre for å kunne nytte jaktretten.

Vi meiner kommunen ikkje har gjort seg skuldig i usakleg skilnadsbehandling.

Må ha godkjent vald for å kunne nytte jaktretten

Klagar meiner at vedtaket om å avslå søknaden er i strid med den europeiske menneskerettskonvensjonen. Han skriv at grunneigar har rett til jakt på eige grunn og at det ikkje er grunnlag for å regulere denne bort. Når Osterøy kommune har delt valdet i to, meiner klagar at kommunen pliktar å la Tyssebotn jakte på sin eigen eigedom.

Jaktretten er heimla i viltlova § 27 der det heiter at grunneigaren har einerett til jakt og fangst med dei innskrenkingar som er fastsett i viltlova med forskrifter. Rammene for jakt på hjortevilt er gitt i hjorteviltforskrifta og eigedomen oppfyller ikkje kravet til minstearealet nedfelt i forskrifta § 9 andre ledd, jf. §§ 6 og 8. Kommunen har ikkje regulert bort jaktretten, men vurdert det slik at gnr. 100 bnr. 1 og 2 ikkje oppfyller krava til vald i hjorteviltforskrifta åleine. Eigedomar som har mindre teljande areal enn kommunens fastsette minsteareal må søke å inngå i valdssamarbeid med andre jaktrettshavarar for å kunne nytte jaktretten.

Dispensasjonsadgangen i § 37

Klagar viser til dispensasjonsadgangen i viltlova § 16 tredje ledd. Denne er vidareført i hjorteviltforskrifta § 37, som seier at Miljødirektoratet kan dispensere frå reglane i hjorteviltforskrifta dersom særlege omstende tilseier det. Dette må skje etter søknad, som skal rettast til kommunen for forberedande sakshandsaming før den går til Miljødirektoratet. Vi meiner at det neppe ligg føre særlege omstende som kan opne for dispensasjon frå hjorteviltforskrifta i dette tilfellet, men dette ligg altså utanfor vår mynde.

Konklusjon

Etter vår vurdering gjorde kommunen ein sakshandsamingsfeil då dei tildelte løyver til vald 32 når det låg føre nye valdsøknadar frå alle partane i valdet. Desse vart ikkje handsama før 26. august, nesten to og ein halv månad etter fristen 15. juni og berre nokre dagar før jakta starta. Sjølv om dette er kritikkverdig, meiner vi at det ikkje er grunn til å rekne med at dette har påverka utfallet kommunens handsaming av valdsøknaden for gnr. 100 bnr. 1 og 2, jf. forvaltingslova § 41. Vi legg difor ikkje avgjerande vekt på dette punktet.

Vi meiner at kommunens avgjerd om å ikkje godkjenne andre arealtypar enn skog og myr som teljande areal ligg innanfor kommunens skjønnsrom, og at det her ikkje er snakk om usakleg skilnadsbehandling. Vi vektlegger omsynet til det lokale sjølvstyret, jf. forvaltingslova § 34 andre ledd.

Etter ei samla vurdering stadfester vi kommunens vedtak av 26. august 2016 og avslår søknaden om nytt vald på gnr. 100 bnr. 1 og 2 i Osterøy kommune.

Klagerett

Vedtaket er endelig og kan ikkje klagast vidare i forvaltinga, jf. forvaltingslova § 28 tredje ledd.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Jørgen Aarø
rådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
Advokatfirma Stiegler
Osterøy kommune